

MARTIS AUSTRIACI

Felices usque ad Rhenum
PROGRESSUS

HONORIBUS

PERILLUSTRUM, REVE-

RENDORUM, RELIGIOSORUM, PRÆNOBIL-
LIUM, NOBILIUM, AC ERUDITORUM

DOMINORUM,

DOMINORUM

NEO-DOCTORUM

Cum in Alma, ac Celeberrima

UNIVERSITATE GRÆCENSE

PROMOTORE

Rev. Patre

CAROLO DOLLENZ,

E Soc. JESU,

AA. LL. & Philos. Doctore, ejusdemque

Professore emerito, nec non inclytæ Facul-
tatis Philosophicæ p. t. Seniore,

Suprema AA. LL. & Philosophiæ Laurea
insignirentur,

A RHETORICA GRÆCENSI

D. D. D.

Anno M. DCC. XLIV. Mense Julio Die VII.

GRÆCII, Typis Hæredum Widmanstadii.

M A T T I S

PROGROSSUS

HONORIBUS

DOMINORUM

UNIVERSITATIS

CAROLINAE

ARTIS

SUPREMAE

A RHETORICAE GRÆCÆ

GRÆCÆ, T. P. H. W. W. W.

PERILLUSTRES, REVE-
RENDI, RELIGIOSI, PRÆNOBILES,
ERUDITI, AC PERDOCTI
DOMINI
NEO - DOCTORES!

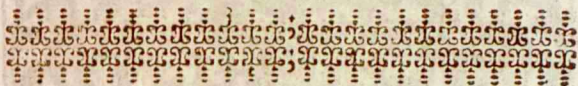
LIBERATAM AUSTRIAM *Vestris honori-
bus anno superiore inscripsimus, nunc cetera, quæ
egregie, ac feliciter gesta sunt, persecuti sumus: cul-
pa enim non careret, si tam illustre argumentum interrump-
tum penderet. Quamquam qui nos sumus, qui versibus
decorare grandia Heroum facta audeamus? nam isto in
numero utrumque Ducem nostrum si reponamus, nemo as-
sentationis nos arguat. Quantus non sanguine, conati-
bus, factis Serenissimus Dux noster Carolus! quantus
Khevenhüllerus! quem e medio victoriarum cursu, &
maximarum rerum molitionibus inopinata morte sublatum
fuisse, omnes unice dolemus: etenim ejus solius autho-
ritate, etsi reliqua ad defensionem, & dominatum præsidia
defuissent, res nostra firmata abunde, & ornata stetit:
qui omnes, quos Gallia, aliaque Regna præstantissimos Duces
ei opposuerunt, aut fudit, aut fugavit, aut cepit, & mensis
unius fere spatio Totam Bavariam nostri juris fecit: quæ
minorum Ducum suorum omnium habilitatem Divino inge-
nie*

nio comprehendit, & insolito pugnandi genere victorias sine effusione sanguinis retulit, atque integras Provincias sine jactura nostri militis occupavit, cumque semper meritus sit, ut vinceret, id semper obtinuit, quod merebatur. E cujus mente si multa Serenissimus Dux Carolus confecit, tum huic, ut quondam Agamemnoni, Regi Regum, gloriosum est, sapientissimi Nestoris ingenio ad res magnas agendas usum fuisse; tum ipsi Khevenhüllero, tantum Principem, in quo Natura, & Virtus magnum exercitiibus Imperatorem, & populis Regem efformarunt, consiliorum suorum laudatorem, & sectatorem habuisse. Si vero ipse Serenissimus Dux multa constituit, quae Khevenhüllero summe probabantur, quo judicio illa excogitata esse oportebat! quae tantum virum, qui in omni militaris scientiae parte ad prodigium excelluit, in admirationem & sequelam rapiant. Verum quoniam hi omnia communicatis consiliis, & communibus auspiciis sic administrabant, ut alter in alterius laudum societatem necessario veniat, nec nos duos hos Heroes sejungemus, quin, dum utriusque res gestas complectimur, alterum saepe pro altero nominabimus. Bene consulite hunc laborem nostrum, Neo-Doctores, quem si vobis non displicuisse, intellexerimus, operæ pretium amplissimum tulimus, qui id unum cupimus, vobis placuisse, quos Virtus, & Scientia jam destinat ad maxima aliquando in utraque republica munia obeunda.

Honoris Vestri

Studiofissimi

Rhetores Græcenses.

PROLOGUS.

Qui prius arguto percussi pectine carmen,
Hostili cantans Patriam Mavorte solu-
tam,

Mollibus hanc Elegis pariter comittere molem,
Et silvam rerum volui, Boicosque triumphos,
Victricesque istis fociis lustrare cohortes.

En tibi: Castalio montis tum vertice Phœbus
Improvisus adest, dextramque minando pre-
hendens,

Quid demens moliris? ait. Tantone ferendo
Sint Elegi graciles oneri, pedibusque labantes
Alternis, rapidum possint æquare sequendo

Hunc belli cursum? Majoris roboris istud,
Et pedis Heroi est. Pavitans ego talia reddo:
O Deus! haud istæ superant in corpore vires.

Sed Clarium Numen: tenui de corpore mecum
Cura sit ista, refert. Cujus super acta laborem
Aggrederis, validas hic unus ad ardua vires

Sufficiet. Depone metus, animoque resurge
Ex humili, & magnis studium conatibus affer.
His dictis, menti grandes insurgere sensus,

Entheaque insolito fervere corda calore
Experior, promptusque Dei præcepta capesso.

LIBELLUS PRIMUS

Pugnam Brunoviensem, & occupata
quædam loca complectitur.

§. I.

Maturi ad bellum apparatus.

Emperiem campis ut mitior aura reduxit,
Extemplo Carolus matura ad prælia tur-
mas

Evocat hybernis. *Hostem prævertere bello*
Sæpe dedit partes bellando tulisse priores.
Nec mora: miles adest, vernoque ut tempore serpens
Exutus veterem, detracta pelle, senectam,
Arduus ad solem exultat, linguisque trifulcis
Ora vibrat vires nactus, tumidamque juventam;
Haud aliter miles vires, animosque recentes
Post requiem gestat, solitisque instare triumphis
Fervidus, audito bellorum nomine gaudet,
Fatiferoque latus succingitur impiger ense:
Imprimit æra comis: cannam suspendit ahenam
Ex humeris, sumptisque minax affilit in armis,
Signaque trans Oenum victricia tendere flagrat.
Buccina rauca tonat: vox congregat ærea campum,
Indicitque viam. Jam ventum ad littora dicti
Fluminis: en: Mars, qui factis illustribus anni
Præteriti captus, se casus dixit in omnes

Juratum Ducibus comitem, transire parumper
 Has cunctatur aquas, non bellatoribus aptum
 Causatus potum Boicos hos fundere tractus:
 Non, ait, hac tota gravidi mons palmitis altor
 Cernitur in patria, non ulmo juncta marito
 Vitis adest fortem sparsura in pocula succum:
 Sed mixtum lupulo, coctumque e farre liquorem,
 Turgida qui pinguem distendat ad otia ventrem,
 Civis ubique bibit: communis is omnibus haustus.
 Ast ubi succensum generosis ausibus agmen,
 Pertæsumque moræ, laurosque hostesque sequendi
 Advertit cupidum, totamque hanc posse triumphis
 Percurri terram, & raptò per prospera bello
 Charum militibus generoso munere Bacchi
 Rhenum contingi, Mars primus, ponte parato,
 Littus in oppositum properat. Dux fallat ut hostem,
 Propositumque suum celet, divisa manipulis
 Agmina neve loco, nec tempore mittit eodem
 Trans Oeni stratas numerosis puppibus undas,
 Fallacique jubet vestigia ducere flexu.
 Est locus, ad lævum lato cui gurgite flumen
 Abscidit accessum, tutosque propinqua receptus
 Mœnibus arx altis præbet. Torpente palude
 Fossa tumens a fronte omnem vim militis arcet.
 Ad dextram aërea mons ductus in æthera rupe
 Tollitur, & longo præceps juga saxea tractu
 Porrigit. Huc robur Boicæ sua castra juventæ,
 Et flos delectus posuit, sibi commoda captans
 Tempora, ut in nostras iterum prorumpere terras
 Incurfu subito possit. Sed Carolus, atrox
 Consilium hostilis profuso sanguine turmæ
 Suffocare volens, & mentis sensa superbæ,
 Corpora, spesque omnes una sepelire ruina,
 Accelerat motis Bavaros invadere signis
Grande patraturus celeri certamine bellum.

Boicæ cladis præfagia.

Elector cladem nocturna in imagine pallens
Præcipit, eventum fomno monstrante fini-
strum.

Incumbens strato petiit per membra soporem :
Cum sibi plena metu species, horrendaque visu
Objicitur. Jam se plenis infundere castris
Teuto videbatur, miseramque inducere stragem.
Hic Valachus, summo montis de vertice lapsus,
Et Germanus eques, stricto mucrone tremendus,
Intra castra furit, cædit, mutilatque, fugatque.
Arripiunt alibi pedites certamine vallum
Transmissis saltu fossis, & funera densant.
Innatat undanti tumulatus sanguine campus,
Enatoque recess extant e gurgite spissi,
Purpureique lacus congesta cadavera, fœdi
Faucibus absæctis sine honore, & nomine trunci.
Arma, viri, jumenta loco glomerantur eodem.
Sic, postquam rupto torrens effusus in agros
Aggerè, in ingentem rapido ruit agmine fossam,
Inclususque jugis arctatur, valle sub ima
Lanigerosque greges, armentaque mixta jacere,
Convulsasque casas spectabis. Cæde peracta
Castrorum mergi lethali flumine multos
Cernit, & humenti pedites, equitesque sepulchro
Armaque componi. Dum Princeps talia captat
Omina bellorum sub noctem, obducere vultus
Pallor, & e gelido decurrere corpore sudor
More nivis, multo quæ faucia sole liquefcit,
Vinctaque lingua metu truncatas volvere voces.
Denique luctatus labris dare verba solutis
Clamat, & evigilat. Pleno dum lumina visu
Erigit, & trepidam jactat per stragula dextram,
Seque notat solito fomnum cepisse cubili;

Corda quidem magno surgit terrore levatus;
 Nescio, quis tamen, instantis discriminis augur;
 Exuperat metus, infixus qui conditur imis
 Ossibus, & pressum velut ingens farcina pectus
 Angustat. Subeunt pulsæ cum clade cohortes
 Finibus Austriacis, subit anceps alea belli,
 Habsburgæque subit fatum mirabile stirpis,
 Quæ bellis terras, populosque accepit ab hoste.

Fraus Bavarum spectans, conclusum mente do-
 lorem

Colligit e vultu, & chari mentita ministri
 Personam, miris animi secreta recludit
 Artibus, hosque sonos de Principis elicit ore:
 Sunt, scio, deceptæ simulacra fugacia mentis
 Somnia, meque tamen vexant, hæc ipsa scientem;
 Invitumque simul. Trepidò, & quæ causa tremoris,
 Me latet: incerta quatitur formidine pectus.
 Illudere mihi vanæ ludibria noctis,
 Et mea ab Austriacis invasaque, captaque castra
 Morpheus in somno specie depinxit atroci.
 Somnus abit, tristes animo depellere larvas
 Pugno, sed incassum: conspecta figura recurvat,
 Cor pavor, & stupidos algens tremor alligat artus:
 Et tremor hic ipse est, ignarum multa timere
 Qui cogit. *Natura isto monitore labores
 Prænotat ingentes.* Isto ne forte timore
 Et Cæsar bellum, & Gallos, & pacta relinquat
 Fœdera, Fraus metuens, fallaci hæc voce profatur:
 Quid Princeps, Cæsar, Gallorum Regis amicus
 Formidet? dominatus ibi, suprema potestas,
 Ampla triumphorum series, & maxima opum vis,
 Gallia quo vertit vasto de corpore Regni
 Collectas vires. Ducentis millibus addet,
 Si casus poscent, & adhuc ducenta virorum
 Millia, & Austriadum trepidis regnum omne ciebit
 Motibus. Expecta: vix Lucifer unus, & alter

Surget, & hostiles ferri tua signa per urbes
 Audieris. Dux ipse tuus clarissimus arte,
 Militiæque usu, Lincensi ut cederet urbe,
 Me, dixit, reducem horrebit, quæ venerit æstas.
 Illius jam jam promptus procurrere miles
 Vicinas Oeno fauces, hostique propinquas
 Infidet. Hæc ægro dederant breve levamen.

§. III.

Pugna Brunoviensis.

INterea Rumor timidis illabitur alis,
 Devitansque forum primo subrepsit in ædes,
 Sejunctisque locis in fidas mussitat aures.
 Postea liberior curis, animisque solutos
 Aggreditur, dictisque implet. Per compita passim
 Jungentùm capita, & narrantum garrulus orbis
 Aspicitur. Tandem missus, qui certa referret,
 Quadrupedis claudi tergo, & languentis inhærens
 Nuntius advenit, noctis caligine nigrum
 Obfuscante polum. Dubiam vix attigit aulam,
 Vixque exorsus erat, Bavaro jam voxque, colorque,
 Sanguis & e venis fugit, quin nomina cladis
 Intellecta sibi perfecta voce fuissent.
 Haud aliter Pluto sortis post fata sinistra
 Hæres effectus depressi in tartara regni,
 Dum venit ignifero Cæli radiantis ab axe,
 Deprenso picei squallore cohorrui orci.
 Ut se paulatim redivivos sanguis in artus
 Retrahit, & veniunt reduces in pectora sensus,
 Gressu emetitur tacitus bis, terque cubile,
 Admordensque unguis, animis audita revolvit
 Absorptus, demum voces has pectore rumpit:
 Una hostis motum, pugnam, clademque meorum
 Percipio infelix! cur non socia agmina Gallus
 Attulit? An segnis tantum speculator adesse
 Consti-

Constituit? Noster quid Seckendorffius? An non
 Auxilio subiisse suos, minuisseque juncto
 Milite discrimen decuit? Mihi singula pande:
 Sed nil diffimula, nec quæsito oblita fuco
 Verba effinge mihi. Cui nuncius ista reponit:
 Qui fuit Austriacos datus inspectare labores
 Centurio Gallus, munita sede receptus
 Excubat: illius tamen acrem fallere visum
 Bernklavius novit, subitoque invadere Marte
 Explorantem, secumque abducere captum.
 Uno hoc sublato, qui lumen habebat in hostes
 Intentum, Gallos spissa caligine rerum
 Obruit, ignaros facti, millenaque clausit
 Lumina. Et interea tota jam mole movetur
 In nos Austriacus, per fida silentia lunæ
 Ingressus, tenebrisque suam, properandoque famam
 Occulit, & celeri disjecta repagula facto
 Prævolat, objectos obices nihil usque moratus.
 Non procul a nostris Divum penetralia castris
 Abscedunt, opus antiquum, quot lata recingunt
 Mœnia, & arborea duplex lorica corona,
 Firmat & in fossam tellus egesta profundam.
 Callibus angustis huic templo pervius usus
 Est cum Brunovio. Primarum huc ordo phalangum
 Delatus, multis urget sacra limina flammis
 Æribus abruptis, tollit commercia, sedem
 Occupat, ablatis custodes abripit armis.
 Nec mora: nostra stetit circum tentoria fusus
 Austriacus, strictus gladiis, pugnaeque paratus.
 Nos partem hanc toto sumptam de corpore belli
 Esse rati, sacras armis quæ ceperat ædes,
 Optamus taciti, castris, numeroque cohortum
 Nostrarum freti, collatis prælia signis
 Auderet. Properans aciem Minutius apte
 Digerit: in geminas equitatus vertitur alas,
 Complexus medium peditem: diducta profundo

Qua tellus fulco est, falconum fusilis horror
 Latam aggressori stragem, summamque ruinam
 Intentat. Tergus nostrum, partemque sinistram
 Montibus, & dextram rebamur flumine tutam.
 Nam quis conscensu turmam tentare minaces
 In nubem scopulos, æquataque culmina Cælo
 Crederet ære graves perrepere posse cohortes,
 Quo vix pertingant nutritæ rupe capellæ?
 Sed quid non præceps furiata Audacia mente
 Hac ætate audet? Dum nos a fronte, globorum
 Lethali nimbo, pagosque urente favilla,
 Hostibus accessum præcludere nitimur, ecce
 Signa per immanes abrupto limite cautes
 Cernimus attoniti pleno descendere cursu,
 Gradivo præeunte, suosque urgente Croatas.
 Dux noster flexis venienti cornibus hosti
 Obversus, fætas nitrato fulmine glandes
 Detonat incassum: dum partem obnixus in istam
 Bella regit, fossam lympha stagnante tenacem
 Pertransit Teuto celeri cum Pannone mixtus,
 Exemplum, Nadasde, tuum, vocemque secutus.
 Ipseque laxatis incensa per oppida frænis
 Vallum irrumpit eques, licet atris nubibus ignis
 Late completeret vicos, æstusque liquando
 Æri sufficeret (fas sit vel laude merentem
 Affecisse hostem.) Densis involvimur armis
 Oppressi numero, distentisque undique turmis
 Deficimur, raptisque ultro, citroque catervis
 Rarefcit turbata acies, & fluctuat anceps,
 Illapsis qua terga viris, qua pectora ferret.
 Hic siquidem, longo fessius quem gurgite Savus,
 Quemque suis potat jam Dravus adultior undis
 Irruit, horrenda conturbans territa voce
 Sidera; ibi volitat celerem quatiendo Sarissam,
 Et frontem, & tergos, cornuque laceffit utrumque
 Hussarus; hac peditum, signis fluitantibus, agmen,
 Hac

Hac clauso penetrant florentes ære catervæ.
 Arctatur totum numerofo examine vallum.
 Quid faciant noſtri? congreſſi prælia tentent?
 Succumbit virtus numero deprenſa locoque.
 Tutæ fugæ quærant? vicini fluminis obſtat
 Alveus, & tutos arcis vetat unda receptus.
 Incumbente tamen tantarum molle cohortum,
 Cogimur in notos Martem ſubducere muros.
 Nitimur ad portam, ſtructo per flumina ponte.
 Hic oculos, animosque ferit miſerabile fatum.
 Caſtelli cuſtos metuens, ne terga prementes
 Auſtriaci pariter ſubeant, non oſtia totis
 Laxavit valvis, fugitiva ſed agmina parvis
 Admiſit foribus. Stipantur limina denſo
 In ſe trudentum cuneo: via lignea tantis
 Anguſta eſt populis, ſummoque ardore ruentum
 Impulſi, e turba multi eliduntur in undas.
 Pars quoque ſponte cavis, applauſo corpore, dextris
 Inſilit in fontes, adverſaque littora poſcit
 Remigio manuum, vel equis innexa lacertos,
 Per latices trahitur geminata morte, globisque
 Ignivomis, & aquis animam poſitura paventem.
 Auxiliare quidem Dux Seckendorffius agmen
 Ferre jubebatur; verum omnes undique Teuto
 Obſeptas vivo cuſtodiit objice fauces.
 Finit. Et relegens animo ſua ſomnia Princeps
 Congrua perferri his notat omnia. Plura deinde
 Solicite quærit, reſponſaque captat, & odit.

§. IV.

Priori materia laudes quorundam intexuntur.

INterea rauco pennarum ingreſſa tumultu,
 Æthera, & attonitas garritu concutit ædes,
 Erectasque aures pretio, novitateque rerum
 Fama tenet. Non ora licet centena loquenti,
Verba

Verbaque sufficiunt, quibus unius inclyta dicat
 Facta viri. *Carolo celebrando laborat in uno.*
 Illius ingenium ter denis vocibus effert,
 Nulla cui summis implexa scientia rebus
 Invia, quodque hostis molimina cernit acutum
 Omnia, & evertit primo frustrata sub ortu.
 Cerne exporrectum spatiosæ frontis honorem,
 Illiusque oculos vivaci lumine plenos,
 Hisque puta signis magnam te cernere mentem,
 In qua perpetuam Pallas tenet utraque sedem,
 Atque suas congeffit opes. Totidem altera Famæ
 Ora fatigantur laudando pectoris ampli
 Heroas dotes, pulchri quas corporis ingens
 Prodit Majestas, & qua dignoscere possis,
 E vulgo ducibusque aliis quis maximus Heros.
*Naturam credas humili sub corpore tantos
 Non animos ausam, tantasque includere vires,
 Quæis tot succumbant, & tanti nominis hostes.*
 Huc longi virtus ævi, laudesque priorum
 Confluxere ducum: hoc Atavus, Proavusque, Pa-
 terque,
 Omne decus Lotharæ stirpis sub pectore vivit,
 Illa licet Regum numerosa gente, Ducumque
 Floreat, & referat summorum turbam Heroum.
 Pluraque Diva loquax, majori & concita nisu
 Fundit verba, quibus tam grandi Principe dignos,
 Et summo plenos extollat Numine mores.
 Egregium laudat justî, sacrique tenorem,
 Et facilem victis acri certamine dextram,
 Hosti quam crebro tendit, dum Martis ab æstu
 Cæde rubens ferveret adhuc: qua protegit urbes,
 Et ditat, quas expugnat. *Dux acer, & idem
 Munificus Victor, raro qui sædere novit
 Casaris arma, Numaque pios conjungere mores.*
 Cetera confectæ laudes, & nomina pugna
 Ora Deæ memorant: ut noster Scipio ferro

Hosti-

Hostibus institerit, qua tecta labantia multo
 Igne crepant, & flamma ingens furit æthere toto.
 Postea Fama refert quatuor, quæ missa sub orcum
 Millia, castrorum Proceres, ipsumque supremum
 Rectorem captum, & magnum sine nomine vulgus,
 Æraque diversæ direpta fuisse figuræ,
 Hosque amplos fructus nulla prope cæde stetisse.
 Qui pauci in cumulum fessi cædendo cadebant,
 Ore minas, vultuque habitum victoris habebant.
 Hæc ait, & motis sublata per aëra pennis
 Abripitur, Carolum terras latura per omnes.
 Jamque locum supra paribus Dea constitit alis,
 Moldava quem medium rapidis interluit undis.
 Omnia læta videt, festoque calere tumultu.
 Urbs licet immensum concludat mœnibus orbem,
 Arcta tamen populis præsentibus esse videtur.
 Dextra Phrygum pictis murosque domosque figuris
 Prætexit, positisque fores de floribus halant:
 Ebria Thessalico concharum lana cruore
 Velat humum: vestes auro, gemmisque coruscæ
 Phœbeosque legunt radios, lectosque revibrant.
 Jaspidis ipse viror refracta hic luce Pyropi
 Ardet, & ipsa viret de Jaspide flamma Pyropi.
 Fœmineis Adamas niveus de crinibus albet,
 Et resplendet Onyx, Opalusque, teresque Beryllus.
 Non Famam tamen ista movent, sed detinet illam
 Insigni dives THERESIA Magna paratu,
 Ditiore at forma, quæ susceptura coronam
 Regali lucet pompa, dubiumque relinquit,
 Eripiatne suum gemmis Regina nitorem?
 An donet, candensque decus, vitamque micantem
 Affundat? Vix illa novum clementis Olympi
 Munus, & ingentem Boica de gente triumphum
 Percepit, sacros templis indicit honores,
 Et Superis grates imo de pectore reddit.
Si veteres loca sacra Diis Augusta vocarant,

Et quæ Supremi sunt aucta favore Tonantis;
Hoc quam præ reliquis THERESIA nomine digna est!
Quæ meritis cumulat dum semper honoribus aras,
Augustum gerit ipsa suo sub pectore templum,
Quod donis, semperque novis ex hoste trophæis
Omnipotens auget, vultque omnibus esse verendum.
 Sed quo, Fama, tuam vocemque, viamque secutus
 Monachio veni subito dilapsus ab urbe?
 Quæ penitus concussa suis diffidere rebus,
 Audit ut impulsum tanto discrimine Martem,
 Ipsiusque magis mens Cæsaris usque labare,
 Et magis incepit. Fraus formam induta priorem
 Advenit, & queritur mendacis murmura Famae,
 Quæ res exiguas immensum attollere gaudet,
 Et vafra magnificis Gallorum robora verbis,
 Protinus Austriacæ ruitura in viscera terræ
 Commemorat. Princeps sic excipit ore loquentem:
 Hanc quoque nunc noster subiit Minutius oram:
 Quam vereor! simili ne sint subeuntia fato
 Agmina, quæ celebras. Dictoque recessit in isto.

§. V.

Occupata quadam loca memorantur.

QUAM ruit excussum perfracto fulmen Olympo,
 Præcipitansque cito ruptum per inane volatu
 Volvitur, & citius silvasque, urbesque perustas
 Concutit, & rapido convulsæ in viscera terræ
 Mergitur impulsu, tractu quam rima micante
 Ignea conspicitur, teli via nota trifulci;
 Tam celerem rapiunt Carolo Duce prælia motum.
 Ipse suum adventum secum, factique prioris
 Apportat famam, & tum præsens esse notatur,
 Dum cadit everfus disjectis molibus agger,
 Confitus & multo fœdatur funere campus.
 Vix ad Brunovium victoria parta fuisset,

Nostra

Nostræ suum circa jam bella Danubius amnem
 Vidit, & obstupuit factum, quod in ære perenni
 Immortale suum mittat per sæcula nomen.
 Isara qua liquidam fluviorum Patris in aulam
 Conditus excipitur, numero ter fortior hostis
 Vicenis stabat vallatus pectora septis.
 Interius vallum lapidum compage subactum
 Explosi regerit muralia pondera plumbi.
 Altera stant vario munimina structa labore.
 Hic se viminea moles constricta catena
 Erigit e gleba, prætentaque robora nexis
 Arboribus præfert; ibi ad ipsa suburbia Ditis
 Pressa dehiscit humus, totumque hoc rursus acernis
 Orbibus incinctum est. Inter tot, tamque valentes
 Congestus operum nova se structura recepit
 Urbis munitæ. Tot in arcibus abditus hæsit
 Gallus, & hunc istis statuens expellere noster
 Dux cum Marte venit: solerter singula lustrat:
 Disponi tormenta jubet. Gallique, locique
 Vires subveritus Mavors, incendere verbis
 Exorsurus erat turmam, cum hæc saltibus audax
 Emicat in fossas. Paucos licet igne videret
 Ejectos terra palos, tamen impete facto
 Per gladios, flammæ, & qua via cæde secunda est,
 Quærit iter. Gaudet fixæ remoramina silvæ
 Sternere pectoribus, latisque intrare ruinis,
 Quas manibus dedit ipsa suis. Velocior Euro
 Exiit extructi vicena repagula valli.
 Hoc animi robur nulli superabile fato
 A virtute Ducum dociles traxere cohortes.
 Post vallum hoc nostris aliudque, aliudque catervis
 Præsidium cedit. Quid diruta mœnia dicam
 Urbis Landavii, qua se custodia condit
 Gallica, mixta Bois? Dum tela nocentia flammis
 Ex alto in campum, e campo glomerantur in altum,
 Incidit in geminos plumbum lethale Croatas:

Dant

Dant fractæ sonitum costæ, feraleque pondus
 Accipiunt, regeruntque calens e vulnere flumen
 Sanguinis. Ore tamen Valachi, pugnoque minari
 Non cessant, totisque suos nituntur in artus
 Viribus: ast retro defecto corpore lapsi
 Usque tamen renuere mori vel morte sub ipsa,
 Sed pugnare petunt, Gallosque ferire cruenti.
 Tandem ubi jam penitus funesto frigore vires,
 Bellacesque animos labi sensere, gravatos
 Attollunt vultus, oculisque errantibus astra
 Suspiciunt, fractoque sono expressere supremam
 Hanc vocem: o via si qua super post fata nocendi
 Infestis Gallis! Dicto hoc ferrugine pellis
 Livescit, coeuntque pedes, totumque repente
 Corpus in æratum migrat, longumque canalem,
 Incurvæque manus geminas flectuntur in ansas,
 Immensumque ingens diducitur oris hiatus.
 Pro geminis adsunt totidem tormenta Croatis:
 Nec mora: continuo flammæ, & fulmina nimbo
 Ejectant illuc, Salii qua mœnia fervant.
 Illi se frustra retrahunt, vertuntque, rotantque:
 Insequitur quemvis pestis Vulcania gressum.
 Afixus tectis hæret, laterique locorum,
 Quæ Galli subeunt, hominesque domosque tenaci
 Circumdat flamma, & victor sibi vendicat ignis.
 Mulciber exultans tabulata per arida currit:
 Stridentes rumpit tegulas, magnoque fragore
 Dispergit. Lapsant exeso culmine tigni,
 Deciduaque trabes concusso fornice sedes
 Perfringunt: ipsos inimica incendia muros
 Omnibus absumptis audent invadere lignis,
 Rimanturque sibi nova pabula, visque furentis
 Vulcani, affuso nequidquam flumine, sævit.
 Insolitas ignis vires miratur, & horret
 Gallus, & ardentem trepido pede deserit urbem.
*Sic quoque post animam Valachorum e corpore pulsam
 Aversi a Gallis animi vestigia restant,*

LIBELLUS SECUNDUS.

Danubii, & Lici trajectum continet.

§. I.

Transitus Danubii, & Isara.

Nunc cuperem pectus magni, numerosque Ma-
ronis!
Ut magnus possem vates æquare canendo,
Turma quod hostilis stupuit, quod sæcla stupebunt
Postera, quodque aliqui nec vero affine putabunt.
Quid tamen evolvam primum? armorumne Magistri
Summarum perfecta prius comprehensio rerum,
Vel memoranda Ducum sunt fortia facta minorum?
Primum est ingenii portentum cuncta scientis;
Istud at invictæ summo in discrimine mentis,
Quæ veræ sibi laudis iter per grandia quærit
Facta. Stetit tota Gallus diductus arena,
Adversæque frequens munito in margine ripæ
Suggestus tormentorum, variosque reductus,
Egestæque tenet sinuosa cubilia terræ.
Hinc hostem statuit Carolus detrudere ferro.
Ergo modum gemini superandi fluminis affert
Gradivo, & supplex illius fensa requirit.
Inspicit ille, gravi censuræ subjicit omnes
Discutiens apices, perpensisque omnibus hæret
Attonitus, dein authorem complexibus arctis
Ambiit, hæcque super demirans addidit ore:
Per te mortalis se sustulit altius ipsa
Conditio, poteritque ipsis inducere Divis
Invidiam. Quem trajectum sub imagine parva
Descriptum hic teneo, nisi scirem, haud esse putarem
Humanæ partum mentis, quo quisque Deorum
Majori posset cervicem attollere fastu.

Gratulor auctori, nec me pudet esse ministrum
 Tantarum rerum. Confide, secundus abesse
 Exitus haud poterit: curis effecta dabuntur
 Cuncta meis. Ambo post talia dicta recedunt.
 Nec secus Armipotens, quam dixit, singula curat.
 Hostis ut incerto deceptas Marte cohortes
 Dividat, hic, & ibi Carolus tellure levari
 Mandavit colles, tormentaue collibus addi
 Fallaces factura metus, delusus ut hostis
 Nil ibi formidēt, formido ubi vera fuisset.
 Ad Dingelsingam navali tramite Bernes
 Assimulet geminum littus committere: Forgacz
 Hoc ad Landavium fingat, densumque globorum
 Effundat nimbum e positis per valla metallis,
 Hostium ut intentis aliena in parte catervis
 Hæra transmitti nullo discrimine possit.
 Hæc quoque Danubii trajectus fraude paratur.
 Qua fluvii medios intercipit insula cursus,
 Daunius infertur: convectam educit arenam
 In tumulos, mortesque, & rauca tonitrua jactat,
 Convehit & grandes cæsis e saltibus alnos,
 Mentitus reliquo tabulatum imponere fonti.
 Arte pari plures alibi distendere certant
 Adversas acies: illuc hæc turma locatur
 Excubiis intenta suis; speculetur ut hostem,
 Ista cohors alio se flectere limite debet;
 Hæc igni fusos ad funera danda canales
 In jussa statione locat. Cymbasque, ratesque
 Ducere per lympham, magnisque tenere paratas
 Usibus, hæc agili concredita cura Croatæ est.
 Sunt quoque, qui gerras, flexoque e vimine textos
 Accumulent fascès certo numeroque, locoque.
*Non modo res summas, ast & statuisse minores
 Eximii Ducis est. Virtus Divina putatur
 Sic mentem, & curas minimis addicere rebus,
 Magnis ne desis, animo sed nosse capaci*

Ultraque complecti. Quæ laus est propria, nostri
 Qui Princeps Martis supremas tractat habenas.
 Ille indeficiens dispensat in omnia pectus,
 Nec patitur sapiens subitos emergere casus.
 Interea nemorum conferto pondere flumem
 Instratum, nostris famulanti tergo turmis
 Præbet iter, levibusque volans transfertur habenis,
 Excitumque simul diversis partibus hostem
 Hussarus exagitat. Tunc facti unius honore
 Bonferad accessum mittendæ in sæcula famæ
 Invenit: exiguas forma, numeroque celoces
 Mergit aquis, denosque quater Mavortis alumnos
 Robore præstanti fert ad declivia ripæ
 Alterius, diros inter varii reboatatus
 Æris, & incursum geminæ, roburque cohortis
 Sustinet immotus, donec numerosius agmen
 Suppetiis venit. Valachus nec ponte, nec alno
 Indigus, ipse sibi vector, sibi navis & ipse est.
 Prora caput, remique manus, pectusque carina:
 Extat aquis caput, alterno manus incita motu
 Pulsatos scindit latices: ex ore machæra
 Splendet, & e crasso manualis fistula collo.
 Jam vobis, Galli, gracili de corpore vestro
 Plaudite, quique isto præstanti noverit uti
 Munere naturæ, venientibus undique vitam
 Hostibus eripuit. Vix est superabilis ulli
 Libertate fugæ Gallus, belloque fugaci
 Semper adhuc vicit. Sed sarcina nulla moretur,
 Implicitamque viam teneat, rerumque molestum
 Pondus linquatur turmæ post terga ruenti.
 Audimur: faciles ad jussa sequenda cohortes
 Corpora proripiunt cursu. Dux Gallicus ipse
 Exemplo præit, & fulvi graviore levatus
 Mole æris, plano diffusa per æquora campo
 Evolat, & victor rabiem deludit inanem
 Teutonis instantis. Quem lenti ignavia cruris

Non cito subduxit, pœnas expendit inerti
Funere, & amittit pigro cum sanguine vitam.

Noster ut aduersa fluvii tellure potitur
Miles, & ingenti factum hoc æquale triumpho
Omnes gratantur Carolo, delapsus Apollo
Ætheris ex alto est, vultu, totaque figura
Oris Avum hunc Caroli referens, qui sæpe superbus
Gallorum spoliis per fixa trophæa verendum
Austriaci penetrabile Jovis decoravit, & ultro
Victorem verbis affatur talibus usus:

Ductor magne, tuæ salveto gloria stirpis.

Hoc te Virgineæ victrici frondis honore

Exornat Phœbus, primisque Heroibus infert.

Sed mox Virgineum meliori e germine florem

Austriaci Juno cæli tibi tradet habendum.

Dixit, & Ambrosiis afflavit odoribus auras,
Seque celer librans cæli per inania fugit.

Infonuit cornu dimisso flexile nervo,

Discessuque Deus patuit. Suspensus in omnes

It pavor, & quorsum vertant oracula Divum,

Ambigui variant distracto in pectore sensus.

Dux at aberrantem dubia formidine mentem

Extemplo revocans, Francis insistere mandat,

Conficit hostilis dum bella paventia terror.

Jam Mars instructum stabat moturus in hostes

Agmen, tum Scyticis legatio mittitur oris,

Quod Thraces iterum susceptis urgeat armis

Perfa tumens animis, quod pendeat insuper omnis

Dacus ad internos discordi pectore motus,

Et mox tingatur civili sanguine bellum,

Efferat corda suo nisi præsens Numine frænct.

Mars agitat bis, terque caput: discedere durum est,

Nec tamen auxilio vellet privare Gelonos,

Saurometasque suo Geticorum Præses agrorum,

Tendit & illius glaciale vastam sub Hæmum

Regia. Compages laterum firmatur ab ære:

Ære pavementum fuso riget omne : perenni
 Stant Adamante fores. Primis in faucibus hæret
 Vestibulo capitum sanie, taboque fluentum
 Horribilis series, populataque brachia sectis
 Corporibus, putresque pedes, & pallida longo
 Ossa situ: pendent immania rostra triremum,
 Diffractæque fores. Intus de cæde recenti
 Undique terra calet. Notas has visere sedes
 Ut Mavors animo fixit, Ducis ora petivit,
 Sicque prior: quo te, Princeps, complectar amore,
 Ostemsum satis est. Nunc corpora nostra revellit
 Adversæ fortis casus (casumque renarrat)
 Ast animos nullusque dies, nullusque locorum
 Tractus sejungent: absentia, tempus & ipsum
 Altius in pectus Carolum mihi condet. In armis
 Sit semper fortuna tuis, omnesque triumphi,
 Cunctaque bella tuo semper sub jure residant,
 Divinumque meum tecum communico nomen,
 Imperiumque meum: Geticum me regna Gradivum,
 Austriacum posthac te dicent. Vive, tuumque
 Hoc cum Danubii fluxu vitam extrahe felix;
 Quin vivendo æqua diuturnæ tempora famæ.
 Hæc ait, atq; tenens humeros dextramque, supremum
 Ore vale dixit, multo dimissus honore.
 Et Princeps profugi sequitur vestigia Galli.

Solicito Bavarus fata ulteriora timore
 Opperiens, magno curarum fluctuat æstu.
 Pertransit mediam cæli nox languida metam,
 Atque reversuro labentia cedere soli
 Astra parant, & adhuc insomnis turba malorum
 Exercet presso crudelem in corde tyrannum.
 Ecce: repente suo visus se sistere nato
 Maxmilianus erat, dederatque has ore loquelas:
 Non te debebant terrere exempla Parentis,
 Fili? ne nostri renoves incommoda belli.
 Nunc aula, Patria, terrisque expulsus avitis,

Incertumque feres circum loca plurima gressum
 Infelix. Jam jamque aderunt trans flumina missæ
 Aufriadum turmæ, timidoque a cive reposcent,
 Obsidibusque datis pactas ex fœdere claves
 Accipient urbis, victricique ense subactis
 Jura, tuis quondam populis, atque omnibus oris
 Imponent domini. Thalamo cito proripe corpus:
 Rumpe moras, fugiensq; manus evade propinquas
 Bernklavii. His dictis abit indignatus in auras.
 Pallidus effigie Patris, & terrore futuri
 Præcipitata rapit turbato corpora lecto,
 Seque ipsum interdum nimium properando retardat,
 Ipsaque funestæ suspecta silentia noctis
 Horret, & immota crebro cervice resistens,
 Arrectis captat vicinos auribus hostes:
 Effugit. Extemplo magna comitante caterva
 Adstat Bernklavius, patulæque infunditur urbi,
 Et ter submissa victor dominatur in aula.

§. II.

*Cæсорum Gallorum manes magno numero ad Stygenam
confluunt.*

HUssarus at prono super ardua colla volantis
 Pectore fusus equi, cursum detorquet in hostem,
 Assequiturque celer, geminataque probra cruentum
 In tergum condit lethali vulneris ictu.
 Vixque pedum modico radens surgentia tactu
 Gramina, districto fugientibus ense Croata
 Incubat, aversoque inhonestam vulnere mortem
 Infligit trepidis. Miseros nunc dicere Francos
 Possumus, his quando nec Mars, aciesque volantes,
 Prælia nec retro semper cedentia profunt.
 Bella prius, fortis gladio cum dextera desit,
 Gesserunt pedibus, fugitivaque pugna reduxit
 In patriam salvos, refugum nunc sistere Martem,
 Noscit

Noscit & immissa cursus incidere gente
 Carolus. Heu quanto deformis sanguine campus
 Fumat, & assurgunt laceræ quot mortis acervi!
 Tot tetras sine sole domos, & tristibus umbris
 Pallentem subeunt Erebum, quod frigore primo
 Decoctæ querna labuntur ab arbore frondes,
 Conveniuntque nigra Cocyti in fluminis ora.
 Instabili titubant vestigia languida crure,
 Cogitur & clausus de pectore flatus anhelò,
 Ut nunc præcipitem primo per longa viarum
 Francigenas frænasse fugam, cursumque stitisse
 Agnoscas. Tantum vultusque manusque Croatæ,
 Fulmineusque dedit terrorem Pannonis ensis.
 Lugubre pro solito modulamine murmur ab ore
 Insonat, ut clangit feralem bubo per umbram,
 Et queritur mæsta sub taxo devius ales.
 Esse Charon Gallos crispata voce, modisque
 Quamvis flebilibus novit, causamque rogavit,
 Rursus ad infernas veniat quod tanta paludes
 Copia, non capiant vasta quam mole triremes.
 Aspicit immanes dextræ ferientis hiatus,
 Libratique aciem chalybis, roburque lacerti
 Intima rumpentis sectis præcordia costis
 Miratur. Manesque suis e sedibus omnes
 Certatim effusi, fædo manantia tabo,
 Lataque circumcunt perfossi corporis antra
 Defixis oculis: imæ spiracula vitæ
 Perterebrata stupent, exsectasque ense cavernas
 Plagarum ingentes. Stygius sed navita turbæ
 Impatiens animas ripa decedere mandat,
 Et stomachans quercum pro nave minore capacem
 Raptat, & oppositæ detrudit fluminis oræ.
 Expanso solitum dum quærit in ore trientem,
 Et nullum vacuo videt esse sub ore metallum,
 Nescitisne mei consueta tributa laboris?
 Increpitans ait, & per livida stagna minatur

Ad navale prius versam perducere classem.
 Mæsta cohors lacrymis, verbisq; precantibus instans,
 Hussarus, exclamat, calidam de corpore vitam,
 Et quoque de bursis nummos expresserat omnes,
 Nec naulo remanente quidem, quod pendere possem.
 Illi hoc navigium duplici mercede locetur,
 Nostraq; cum teneat, pretium quoq; nomine nostro
 Perfolvat: sic pars rapti pensabitur auri.
 Portitor indignans, post Gallos mille, reponit,
 Hussarus haud unus nostris venit advena regnis.
 Cumque sit iste locus, grando seu densa ruiisset,
 Manibus obtectus vestris, an cernitis ullum
 Hac de gente virum? Gallus plenusque pudore,
 Atque metu trepidus furtim vaga lumina volvit,
 Morosumque senem vera eruclasse, dolore
 Ictus corda gravi sentit, dejectaque vultu
 Lumina in opposita consistit fixus arena,
 Nescit & hærentem sub inani gutture vocem
 Mittere. Reflexa crudus jam Porthmeus alno
 Fætentem pigra putredine ceperat amnem
 Verrere, tum vindictam terrore, pudoreque linguam
 In miseros solvit major trepidatio questus.
 Brachia protendunt, submissaque vota Charonti,
 Ut per fatalem, subvecta puppe, paludem
 Tollat, & optatis umbrarum sedibus addat.
 Ille nihil contra, sed cepto tramite pergit
 Concussos quassans impexo vertice canos.
 Stupea jam reducem stringebant vincula navem.
 Ecce: ruunt quatuor celerato ad littora gressu
 Huniades, quorum vestigia pone sequuntur
 Terribili totidem specie, fremituque Croatæ,
 Horroremque ferunt secum, quacunque moventur.
 Confusus subito crassam diverberat auram
 Gallorum clamor, quo Styx tremefacta jacentes
 Erexit latices, nigramque excussa per ulvam
 Profiliit, custosque triceps immania clausit

Ora metu, caudamque horrente dracone recinctam
 Ventri subjectam gestans, exesa cruentis
 Ossibus antra petit timidus. Dis ipse nigranti
 Procurrens aula quærit, quæ causa tumultus?
 Turbet & æternæ quis regna silentia noctis?
 Audit caruleo Cocyti a flumine totum
 Advolvi strepitum, trepidasque venire sub aures:
 Nec mora: dimittit quosdam, qui certa reportent,
 Et re percepta, mortali lumine cassos
 Threicios equites, adducique imperat umbras
 Ingentes Valachorum. Oculis primoribus haurit
 Ut Deus immani defunctas corpore larvas,
 Ignitasque animas tantam complere capaces
 Membrorum molem, mens consternata videri
 Paullum ejus poterat regnoque, sibique timentis,
 Ne pacis, somnique locus turbetur ab istis
 Hospitibus: curas factum vetus Herculis auget,
 In superas ausus qui secum abducere terras
 Infera tergemino terrentem regna latratu.
 Ut propiore solo iustos consistere manes
 Aspicit, ista, metum vultu celante, requirit:
 Qui sint? cur tantum Gallis conspectus eorum
 Horrorem incutiat? Stragem quis fecerit istam?
 Excipiunt magno voces clamore supremas,
 Et Carolus, Carolus, geminant, non sanguine
 tantum,
 Sed magnis Heros factis, Lotharumque vetusto
 Stemate descendens hic tanti funeris author.
 Nec nihil ad mortes armata hæc brachia ferro
 Contulerant, imis hinc ossibus haustus inerrat
 Terror adhuc Francis, notique hi cæde lacerti
 Conceptum trepido refricant in corde timorem.
 Est natale solum nobis non omnibus unum;
 A primis aluit quatuor nos Agria cunis;
 Istos eduxit Crisium. Sed plura parantes
 Dicere Lethæo potare oblivia fonte,

Quemque

Quemque locum versa monstraverit Æacus urna,
 Incoluisse jubet. Post hæc Dis ipse nitentes
 Elyfii campos, & amæna vireta subintrat,
 Laurus odoratos nemorum qua densa recessus
 Explicat, infusis vario per gramina flexu
 Fontibus, has gracili peragrant qui murmure silvas,
 Et nitidis ludunt undis, niveisque lapillis
 Lucentem vitreo referant sub gurgite fundum.
 Candida cryftallo veluti si lilia claudas,
 Planta per hanc teneram transparet eburnea gem-
 mam.

Undique perspicuo claræ se vellere lucis
 Purior investit, depulsis nubibus, aer.
 Labuntur Zephyri blandis per inania pennis,
 Et lætos placido mulcent spiramine manes.
 Has habitant silvas, hos campos fonte recentes
 Magnanimi Heroes, quorum pars maxima cælo
 Nata sub Auftriaco factis super æthera nomen
 Extulit Habsburgum; Lotharûm profapia partem
 Protulit, exemplo ut summis Heroibus essent,
 Quamlibet hæc uno stirps utraque stipite surgens
 In geminos posthac ramos divisa recessit.
 His Erebi Rector præclara Nepotis eorum
 Factaque, lætitiâque antiqua laude virentis
 Stemmatis impertit, dictisque his pectus, & aures
 Occupat. Incipiunt ardere cupidine manes
 Prolem nosse suam, præsentis & ora videre,
 Et partos, ipso narrante, audire triumphos.
 At contra famosa suæ primordia gentis,
 Et spes venturas per mutua verba referre.
 Dis redit: in reditu terræ per opera cruorem
 Destillare stupet, neve eluvione labascant
 Fundamenta, timet, lustrandaque singula cenfet.

§. III.

Post egregia quædam Ducum nostrorum facta Bavaria lamenta referuntur.

Quales frondentis nemorosus vallibus Idæ
Ut primum cervi longinquo e monte frementis

Latratum canis accipiunt, fuga cæca, timorque
Conglomerat pavidos, cornuque in terga reclini
Abripit ancipiti per devia, & invia cursu;
Gallus sic reliquus secreta per avia raptat
Furtivum fugiens cursum, properanter ab omni
Arce, locoque movens, rumor quocunque ferebat
Affore Germanos, qui torvo pectora vultu
Hostem ferre sibi, firmoque obsistere gressu
Magnanimum vellent, ut major gloria facti
Surgat, & a magno veniens hæc ipsa labore
Suavius afficiat spirantem grandia mentem.

Turba minor quoties, & longe turba minori
Robore confertas vidit dare terga phalanges?
Mille trahens equites secum Bretlachius, octo
Millia Franciadum turpem celerare receptum
Neostadio impellit. Gallis quis crederet octo,
His quoque vallatis, nudati pectoris unum
Præstare Austriacum dextræque, animique vigore?
Jam lubeat mecum Fridbergæ advertere gressum;
Quo se mixta cohors Gallisque, Boisque recepit,
Tormentis, fossis, muris defensa, nitroque,
Plumboque, & largæ demesso munere terræ
In longos instructa dies, numeroque cohortum
Præterea superans obversum manibus agmen:
Illa tamen nostri non unam pertulit horam
Militis incursum, sed se turmæque, Ducesque
Annonæque dedere domos, urbemque patentem;
Se vinclis, cives, urbemque dedere favori,

Anno.

Annonæque domos spolio victoris. Et harum
 Sublimem, Nadasde, levat te gloria rerum.
 Ut Bavarus vidit retro ruere omnia, Martis
 Damna sui reputans, morsu laniatur acerbo.
 Exhaustus civis, deperdita fama, peremptus
 Miles: agri, campi, pro fruge, cadavere tecti:
 Ignibus, & ferro disjectæ a culmine turres,
 Incertique animi sociorum, grandis egestas,
 Omnia conspectum se dant collecta sub unum.
 Formido, ira, dolor, stimulos sub pectore vertunt.
 Non positus thalamo membris dat cura quietem:
 Non fovet ulla quies, somnusve oblita laborum
 Pectora, sed crescens magis incubat usque, magisque
 Tormentum crudele, agmenque exangue malorum.
 Nox currus medium molitur in æthera, donans
 Grata æumnosæ multis obliviam vitæ,
 Non tamen & Bavaro: ingeminant luctusque, do-
 lorque
 Invigilantque animis, donec defecta labarent
 Corpora, & optatæ simularent signa quietis.
 En tibi: lugubri plangens Bojaria vultu
 Vix noscenda venit: concreti sanguine crines,
 Liventesque oculi lacrymarum flumine manant:
 Corpus hiat plagis, serpitque in vulnere vulnus,
 Et laceri laceris extant de vestibus artus.
 Bis conata loqui, bis vox frustrata volentem est.
 Ingens destituit solitis dolor ora loquelis.
 Hæc tandem luctans, fletu sua verba sequente,
 Extrudit: fidam per tanta pericula cernis
 Bavariam. Potuit mihi cives hostis, & urbes,
 Divitiasque, fidem solam eripuisse nequivit.
 Aspice currentem de corpore sanguinis imbrem,
 Nullaque vulneribus vel membra, vel ossa vacare
 Aspice. Discissi gladiis crudelibus artus
 Ægre hærent, aut sunt penitus de corpore vulsi.
 Non opus est verbis: cernis mea vulnera, cernis,
 Utque

Utque reor, tristi feriunt tua pectora sensu.
 Si liceat famulæ Dominumque, Patremque rogare,
 Hac Dominum, hac Patrem rogo voce: recede
 novato

Fœdere ad Austriacos: istud mihi, quæso, precanti,
 Atque tibi præbe. Nam quo fera bella parasti
 Tempore, procubuit tristi convulsa ruina
 Res tua. Strata jacent firmis tecta ardua muris:
 Busta, cinisque tegit modicus, quæ ducta præalto
 Fornice, saxosis tumuit suffulta columnis
 Ambitiosa domus, vel quæ castella sub auras
 Murorum ingenti circumdata mole steterunt.
 Quin totas urbes inter sua rudera quæras.
 Quodque magis miserum, socii plus hostibus ipsis
 Damnorum intulerant. Quare adjutore molesto,
 Nosque importuno, teque exime Cæsar amico.
 Hanc ego per dextram, per dulcis gaudia Nati
 In spes imperii, inque Patrum decora alta suorum
 Læte assurgentis: per sceptrâ verenda, fidemque,
 Perque meas lacrymas, & fidos semper amores,
 Te quibus exceptum hoc gremio fovique, tulique
 A teneris, rerumque fui studiosa tuarum,
 Qualis semper ero, donec fluet ultimus ore
 Halitus, intentos jugulo, jam jamque ferentes
 Excidium gladios nostra cervice repelle.
 Instaura fœdus: jungantur pectore rursus,
 Quos antiqua fides, sanguis, naturaquæ junxit.
 Hæc ait, & lacrymans vestigia tarda retorquet.
 Per nebulam veluti Princeps hæc omnia vidit,
 Et simul audivit: nec enim mens pressa sopore,
 Sed curis gravibus languentia membra jacebant
 Officiis orbata suis. Miseranda movebat
 Hæc Patriæ species, lacrymæq;, precesq; movebant.
 Sed diu, quod pietas, animus, res, ipsaque suadent
 Commoda, suspensum retrahente pudore pependit.
 Ut penitus, mentis deterfa nube, serenum,

Et

Et ratio rediit, placido sic pectore secum:
Bruma gelu, rigidoque horrens Aquilone recedit,
Ut vernis tempus se reddit amabile pratis.
Purpureis iterum dum fræna nitentia Phæbus
Jungit equis, pulsæ nox diffugit atra tenebris,
Ipse Notus crebro secundo depluus imbre,
Sævo exercentem disjectos turbine campos
Eurum, vi fracta, turbatis submovet arvis.
Et nos non ipsi discamus cedere fato
In varios nati communi lege labores?
 Cede Deo, fortique tuæ, ventisque sinistris,
 Contrahe vela, sinus dum non complere secundo;
 Concessum est. Mediis quassata nave sub undis
 Desituunt focii. Fidei qui pignora primi
 Deseruere, istos tu desere, tutaque quære.

§. III.

Vana hostium molimina.

FRaus dudum metuens, fractus ne cladibus istis
 Austriacas Bavarus partes, laurosque sequatur,
 Ingressus captat lenes, & mollia fandi
 Tempora, ut exploret, firmetque in fœdere pectus.
 Asciscit varios mutato corpore vultus,
 Seque vafre insinuat: nunc his, nunc artibus illis
 Pertentat solers animum, simul ora, loquelas
 Dispicit, & motus aulæ, minimosque paratus.
 Hunc ut nutantem sentit, jam fronte, colore
 Legato similis, jam vultu, & voce ministrum
 Cæsaris assimulans aliud quasi agendo laborat
 In sumptis Bavarum defigere firmiter armis.
 Jam dictis obiter delibat, Roma, ruinas
 Imperiosa tuas, & prospera busta tuorum,
 E quibus, excisa magnæ Carthaginis arce,
 Ad gemini imperium mundi eluctata, tulisti
 Altius hoc sublime caput, quo pluribus ante
 Funeribus protrita, tuo vicinior esse

Exitio visa es: nexu hinc delabitur apto,
 Crebrius ut primis progressibus ultima cedant.
 Jam nova pacta crepat, formidandosque recentis
 Militis adventus. At ubi cernebat inanes
 Conatus frangi, cedit, sed tempore capto
 Ut gressum referens ceptis vehementius instet.
 Advocat interea famulas, sociasque fideles,
 Et pleno lactis pubentia lilia succo,
 Messaque sub lunam curvamine falcis ahenæ,
 Afferrique alias poscit sibi proutinus herbas.
 Ipsa parat patulo mortaria plurima ventre,
 Ingentesque locat conflato ex ære lebetes.
 Hasque tamen curas inter non desinit aulam
 Observare; vias omnes, aditusque pererrat.
 Jam famulæ calathis candentia germina plenis
 Convectant. Florum diverso plurima nimbo
 Tempestat operit fragrantés undique cellas.
 Fraus adducta togam, gremiumque incincta parata
 Syndone, commixtas niveis cum floribus herbas
 Adductis quassat valide, multumque lacertis.
 Hoc reliquæ faciunt famulæ, tunduntque, teruntque,
 Æraque subjiciunt fletos captura liquores.
 Fervet opus: rivis sudor fluit undique, pressat
 Arentes fauces, & anhelitus ora fatigat.
 Jamque fere cunctis cerebrum vertigine magna
 Gyratur. Tantas exhalant Gallica vires
 Lilia, sic vertunt caput, involvuntque tenebris.
 Fraus isto replet varias humore lagenas,
 Sedulaque obmunit, ne quid transpiret in auras,
 Et robur minuat. Celeri tum versa figura
 Conscia testa petit, loquitur, vitrumque loquendo
 Recludit. Cerebrum ascendit vivaxque, potensque
 Spiritus, & turbat, Fraudisque in dicta sequates
 Omnes adducit, jam rursus arma, arma frementes.
 Fraus hoc exultat factó, simul imminet omni
 Ipsa loco, sociæque ejus, qua parte morari,

Aut inhibere queat qua nostros arte triumphos.
 In nigrum fertur lucum, bivioque resistens
 Ææo magicum virgulto circinat orbem,
 Medæumque tonans carmen, de tristibus orci
 Sedibus auxilium poscit, ternasque sorores
 Stans circo in medio doctæ medicamine linguæ
 Imi tartareo barathri de gurgite clamat.
 Fœda, atrox, horrenda Stygis, noctisque propago
 Horrificos inter terræ, nemorumque boatus
 E terra erumpit, fumantem de pice tædam
 Concutiens, circumque truci inflammata furore
 Lumina, & horribiles nigranti sanguine vultus
 Torquet. Fœmineis torti pro crinibus angues
 Ora volubilibus lingunt stridentia linguis,
 Vipereum tumido jaculantes ore venenum.
 Obrigit primo Fraus ipsa exterrita visu,
 Turbatisque hiscens verbis tandem ista profatur:
 Qui gravis insedit Bojorum pectora terror,
 Hunc arcete, precor. Torpentem impellite venis
 Sanguinem, & ingestis animos succendite tædis,
 Audeat ut contra stare hostem, & fronte venire
 Obversa, fortique animo cum vulnere mortem
 Ferre, patique ardens discat. Quibus ista patretis,
 Mille modi superant fœcundo in pectore vestro.
 Exululando tetrum Furia, præstabimus, ajunt,
 Quod petis. Incumbunt operi, sanieque recenti
 Illita, in ingentes pascunt funalia flammæ,
 Irritantque iras serpentum, seque furentes
 Exacuunt, raptimque feræ vestigia volvunt,
 Partitæque plagas inter se, ac tecta domorum
 Bacchantur. Dum homines proflant de pectore
 somnum,
 Ædibus illapsæ dant in præcordia virus.
 Ut vero insinuat furibunda per ilia pestis,
 Excutitur somnus: cursatur: ad arma vocantum,
 Seque instigantum clamor Matrumque, Virumque
 Into-

Intonat. Indomitis elifus vocibus æther
 Concutitur. Vincens imbellem fœmina sexum
 Sævit, & infolitis pugnat nova miles in armis:
 Ferventes latices, ignitaque saxa, picemque,
 Et tinctas cera stupas, & sulphure multo
 Inductas tollit fastigia ad alta domorum,
 Mole urgente caput, sed vires dante furore,
 Hisque petit telis infusum mænibus hostem
 Ex alto. Cives pariter rubigine longa
 Vaginæ incretos gladios educere, bini
 Hic & ibi, obnixa pedibus, geminaque trahentes
 In diversa manu certant, in terga supini
 Ut plures ruerent, cedente repente machæra.
 Erigitur saxis acies, & cotibus asper
 Lavatur mucro, purgantur & æra minori
 In longum protensa tubo. Pars magna colonis
 Conjurata coit pariter, clavasque trinodes,
 Et falces, furcas, vœstes, quæque obvia dextris
 Obtulit arma furor, raptat. De monte revulsa
 Saxa ignitarum partes subiere pilarum,
 Ne fors insueto nâres obtundat odore
 Sulphur, & accensos comprehendat flamma capillos,
 Exuratque supercilium. Loca inhospita petris
 Pro castris munit. Convectat opaca ferarum
 Testa, viaque omni silvarum ingentia stipat
 Robora, & attentans insana laceffere bella
 Ostentat latos humeros, crassosque lacertos
 Erigit, & crebris vacuum ferit icibus auram.
 Ponit at extemplo stimulis furialibus ardens
 Ira, furorque, venit rigida dum lege probata
 Virtus, & firmus veterani militis ordo.
 Vix Carolus turmæ motus excepit agrestis,
 Sensit & urbanos lymphato in cive furores,
 Illius imperio vesanos acrius urget
 Immissus miles. Dum plures corpore plumbum,
 Lethiferumque ensem capulo tenus ima per ossa

Exceperè, furor compressus, & impetus omnis
 In tectis, & agris deferbuit. Antra colonus
 Silvarum fugiens tenebris horrentia quarit.
 Civis submissò veniam, vitamque precatur
 Poplite, protendens, cepit quos Numine lævo,
 Distrinxitque amens gladios. Sic Teutonis ense,
 Dextraque illius de corde excussa Megæra
 Agricolæ, civique fuit. Quo talia fiunt
 Pectore, Fraus oculis fucum factura, remotis
 Est commenta locis varios venisse triumphos,
 Multorumque diu male credula pectora lusit
 Callida. Præcones alios, aliosque veredis
 Francofurto infert, pleno qui tendere cursu
 Per fora, per plateas in claras Principis ædes,
 Continuoque cavis animam inspirare jubentur
 Æribus, urbe omni festo resonante tumultu.
 Nunc in equis plures denis, ducente tribuno,
 Illati portis, similes Euroque, Notoque
 Quadrupedante ruunt sonitu, lituique recurvi
 Stridorem plenis effundunt oribus omnes,
 Prostratosque ferunt vanis clamoribus hostes.
 Nunc prope triginta, claro quos sanguine Princeps
 Sicano prævectus equo per compita secum
 Abripit, attonitam frænâ undantibus urbem
 Prævolitant, omnesque replent tinnitibus aures,
 Et captam spargunt memorandi nominis arcem.
 Ferrata sub calce solum fervetque, micatque
 Ignè laceffitum crebro. Late intremere omnis
 Cornipedumque, hominumque, acrique fragore tu-
 barum

Urbs visa est. Vacuis cuncti procurrere tectis:
 Miscentur puerisque nurus, senibusque puellæ:
 Omnia lætitiæque strepunt, plausuque secundo.
 Gaudia vix Bavarus capiens, spem concipit, omnem
 Se mox Europam vasta ditioe tenere,
 Si modo firma suum servet Fortuna tenorem.

§. IV.

Bavari Ducis cum nostro colloquium.

EXcipit hæc digno Carolus ludibria risu,
 Figmentisque locum nullis finit amplius esse.
 Instat ubique, premit, disjectat, millia mactat
 Multa, & multa capit, Boicæque ad flumina Lici
 Reliquias turmæ, socium conclusit & agmen
 Semianimumque metu, longoque labore viarum
 Exhaustum. Pedites ab humo vix crura revellunt:
 Æger agit sonipes pulsata per ilia vitam,
 Sanguineumque licet pectus pede tunsus acuto,
 Immotus spatii, & gressibus hæret iisdem.
 Ut Gallus flumenque fugæ, fractasque virorum
 Et jumentorum vires obsistere sensit,
 Se non oblitus concussit fertile pectus,
 Sequæ, suosque celer Bavari post tergora flectit
 Militis, huncque iterum gladius objectat, & armis.
 Jamque istud Teuto diffusis cornibus ambit,
 Atque suis medium jam destinat ictibus agmen.
 Hic Bavarus Ductor suetas conversus ad artes,
 Quas aliter nequit, tractando fœdera, turmas
 Attentat servare suas, auresque benignas
 Principis expetiit Caroli, pacemque novari.
 At sapiens Princeps, populi miseratus iniquam
 Fortunam, statuit dandam cum pace salutem,
 Hanc tamen a Boico pœnam Ductore petendam,
 Ille ferens ut conspectum rivalis, & ora
 Khevenhülleri victoris poscat egenis
 Rebus opem, tutamque sibi, gentique quietem
 Exoret. Jamque ille Ducis castra æmula tangat.
 Ni subito veniat diffusus ab æthere nimbus,
 Et pluviis violentus aquis ruat undique torrens
 Montibus, & toti tempestas hæreat ingens
 Inglomerata polo : trepidans hoc Gallia tempus

Esse suum rata, postremas in corpore vires,
 Inque anima cogit (tantum timor ultimus urget)
 Difficilesque vias pluvia, limoque tenaces
 Nocte sub horrenda molitur, & inter hiatus
 Arctos faxorum luctans, vallesque profundas
 Prosequitur trepidum in patriam properando re-
 gressum.

Hæc inter tenebris paulatim, & nubibus æther
 Solvitur, & sese tecti caligine spissa
 Evolvunt montes, Bavarus stipante cohorte
 Dux venit, & jussis succedit sedibus hospes:
 Pacta ligat, pactis Oeno, Licoque rigata
 Additur ora, suisque omnes cum juribus arces.
 Multa tamen veris suspecta inserpere, Ductor
 Advertit Noster, quæ discutienda Viennam
 Nuntiat, ipse leves post castra fugacia turmas
 Expedi, extemplo reliqua cum parte secutus.
 Quam capiat ripæ tamen ulterioris arenam
 Pauca hæc ante suis: necdum minor orbita lunæ
 Confecto Cæli tractu, permensa secundum
 Est cursum, & jam vincendo peragraffis id amplum
 Terrarum spatium: nunc hostis, gloria, spesque
 Evocat ulterius: major seges instat honorum.
 Imperium ingredimur veluti sublime theatrum
 Vestrarum laudum: celebrata ad littora Rheni
 Tendimus. O animis magnis! o pectore firmo
 Invadamus iter: veteres depromite vires,
 Quas toties orbis, quas tot, tantique stupentes
 Senferunt hostes, omnis quas suspicit ora,
 Queis nixus totum sub legem misero mundum.
 Hæc ait, & puppim Carolo cum Principe scandit.
 Cymba capax gemuit tanta gravitate virorum,
 Et titubans utrumque latus, bibitura sit undam,
 Sed propere viridi contacta sedilia musco
 Linquens ipse Pater Licus, nutantia navis
 Robora, ut æquatis trans flumen partibus irent,
 Suppo-

Suppositis fulcit manibus, ripæque cupitæ
 Siftit, & Heroes veneratus, redditur imis
 Fontibus, usque viros, quales, quantique fuissent,
 Admirans. Postquam miles trajecerat omnis,
 Ortus lætitia fremitus, clamorque per auras
 Bellicus assurgit. Patriam pacasse, novisque
 Amplificasse juvat regnis, & plura subinde
 Addere. Parta manu forti, pariendaque lucræ
 Attolunt animos. E vultu, murmure, gestu
 Apparet victor miles, gradiensque triumphis.

LIBELLUS TERTIUS.

Victorem exercitum nostrum ad Rhe-
 num deducit.

§. I.

Iter Austriacarum legionum per Imperium.

UNDique Terra Parens nostræ vestigia turmæ
 Germine victrici signat: mirantur & ipsi
 Se montes steriles isto pubescere fœtu.
 Alma cupit Tellus quovis de femine lauros
 Reddere: pro culmis lauros, pro cespite lauros
 Nititur: his campos, agros, his cana virere
 Saxa velit. Nam cum Germanus ubique relinquat
 Virtutis monumenta suæ, cum copia rerum
 Gestarum numero careat, Natura laborat
 Et sine mensura, subque omni limite frondes
 Gignere Phæbeas, meritaram insignia laudum.
 Talem Teuto viam carpit. Trepidatio, Pallor,
 Horribilisque Pavor longe prætervolat agmen.
 Impetus ordinibus mixtus se raptat anhelis
 Passibus. At Carolo Victoria, Gloria fidæ
 Junguntur lateris sociæ: Constantia tergum
 Pone subit: fert ante gradum Sapia, longam
 Præme-

Præmeditata viam, feriemque, modumque laborum.
 Jam qua pampinea crines umbrante corona
 Neccarus educit vites, exercitus adstat.
 Hic Ducibus veneranda viri se obvertit imago,
 Aurea Cæsareo majestas vertice splendet,
 Deque humeris Tyrio regalis amictus honore
 Defluus allambit talos, & dextera sceptrum
 Gestat, læva manus sed Bulla illustre volumen
 Aurea, & ille prior vultu, salvete, sereno
 Incipit, Heroes, vestræ duo fulmina gentis,
 Qui libertatem Imperii, labefactaque jura,
 Atque peregrino violatas milite leges
 Fortibus asseritis gladiis. Germania nomen
 Antiquum per vos recipit, veteremque nitorem
 Polluti ritus. Pulchros, justosque secundat
 Cælum conatus: hoc auspice cuncta geruntur
 Prospera. Victus adhuc omnis, concisus & hostis
 Procubait, qui vos bello, vel fraude petivit.
 Jamque iterum læti profugis instatis, & illos
 Semineces jacitis patrii trans fluminis oram.
 Pergite, sicque suos intra compingite fines,
 Terreat ut posthac vel mentio sola regressus.
 Nomen utrique quidem jam magnum solis ab ortu
 Tenditur extremas defessi Atlantis ad oras.
 Sed te præcipue, te sanguis Regie, merces
 Magna manet, sunt magna tuæ quoque præmia stirpi.
 Quod decus Imperii, magno turbante tumultu,
 Vertice de vestro varians Fortuna removit,
 Mansurum vestra posthac in gente, reponet.
 Et tibi nativo positum patet aëre regnum,
 Neve hoc contentus, vasto sed sine relaxans
 Extentas Patriæ terras, religabis in unum,
 Quo se cunque prius florens Austria fudit.
 Sed quid ego longum victrices demoror enses?
 I Princeps, terrore hostes, virtutibus orbem,
 Et superas imple meritis ingentibus arces.

§. II.

*Communis Habsburgæ, & Lotharingæ Domui origo,
& præstantium e prima stirpe virorum laudes
enarrantur.*

CArolus arrectus regni venientis amore
Francigenis inhiat, dum lumina, Phæbe, mi-
nistras,
Teque cadente, supra galeam, thoracæque somno
Membra brevi reficit, vigilatæque cetera noctis
Tempora adornandis consumit ab hoste triumphis.
Dum gravius Titan homines, pecudesque perurit,
Torridæque in campis, & agris stat hiantibus æstas,
Ne calor enervet, morbis aut agmina carpat,
Cura Ducis, prudens & amor, studiumque, cohortes
Non nisi frigentis nocturno lumine noctis
Tendere iussit iter. *Duris assuescere miles,
Non frangi debet.* Fors prima luce diei
Tectis magnificam, pinnis, & ab aggere fortem
Post iter aspiciunt urbem, murosque subintrant.
Annofo quamvis, blando tamen ore ferebat
Obvia se Virgo. Vultu reddebat Ianum
Duplice, quo pectusque suum, tergumque videbat.
Hoc antiqua notat magnorum facta virorum,
Illo viventum præstantes excipit ausus,
Inciditque cedris, serumque immittit in ævum.
Divam invitantem studiis, paribusque loquendi
Officiis æquat Princeps, comitatus euntem.
Monte super celso moles augusta superbit,
Ampla, ingens, centumque diem patefacta fenestris
Accipit, & visum partes deducit in omnes.
Ærati stridunt resonanti cardine postes,
Hocque inscripta brevi nitet aurea bractea versu:
Hanc sibi perpetuam statuit Sapientia sedem.
Ut vero motæ reserarent atria portæ,
Perstricti multaque die, radiisque micantis

Auri caligant oculi, visumque retusum
 Obliquat vario lux accumulata metallo.
 Insigni specie ducti de marmore vultus,
 Inque Corinthiaco spirantes ære figuræ
 Longa dispositæ serie, stant ordine pulchro.
 Rudolphus folio, trabeato murice fulgens
 Insidet, atque Crucis signum pro pondere sceptri
 Constringens dextra, fausti tenet omina regni.
Hic calum virtute sua, mundumque triumphis,
Omneque progenie complexus temporis ævum.
 Bellatoris equi super ardua terga receptus,
 Pugnantisque habitu recta spectatur in hostem
 Albertus strictaque acie, cursuque citato.
 Frons tempestates, oculusque minatur uterque
 Fulmina, jamque tonans timeas erumpere murmur
 Casside sub clausa. Hic electo Cæsare census
 Dignior, & meritis quem vicit, vicit & armis,
 Detractumque sua dextra sibi sumpserat ostrum,
 Seque ipsum victor spoliis ornabat opimis.
 Proximus huic Pulcher pulchro cognomine dictus
 Adstat. Obiit corpus procerum splendor ahenus,
 Infertis auri radiis. Insignis & auro
 Cristatæ conus galeæ se vertice tollit,
 Aureus adstringit gemmatum baltheus enses,
 Et manibus Steropes Siculo sudatus in antro
 Herois pectus thorax argenteus ambit.
 Solve caput galea, preme lauri fronde solutas,
 Flavescentes comas, humeris impone pharetram,
 Spectabis Phœbum, qualem de flumine Xanti
 Maternam vates ajunt invisere Delon.
 Hujus ab egregio species hæc emicat ore,
 Ut timeat sumptis Ars ipsa referre tabellis.
 Parque animi decor est, nullus quem congruus ornat
 Laudis honor, desunt tantis quia nomina rebus,
 Post alter Fridericus erat, velatus oliva,
 Pacifico pacis studio cui nomen iuhæsit.

Hunc

Hunc qui confequitur, celſo ſupereminet omnes
 Vertice, & Herculeis aptus fulcire lacertis
 Cæliſerum Regem, *Qui pectus & arma Gradivi,
 Alcidiſque humeros, ſuperumque arcana ſcientem
 Noſſe cupit Clarium, te, Maxmiliane, videndo
 Noverit hoſ uno ternos in corpore Divos.*
 Carolus at Princeps oculis, animis que moratur
 Cæſaris illius ſtatua, quem nomine reddit.
 Hic vir, hic eſt, cujus magnis unius ab actis
 Mille voluminibus per ſcrinia plena locatis
 Bibliotheca ingens furgat, cui ſternere fortes
 Proprium, & invicto contundere Marte ſuperbos.
 Quos nec Pellæus victor, populusque Quirinus,
 Oceani, & terræ domitor, novere reſpoſtos
 Axe ſub inverſo populos, Diti que propinquos,
 Saxa ubi viſceribus pariunt prægnantibus aurum,
 Æternique immenſa coquunt æraria cenſus:
 Hæc loca vaſta ſitu, multis que feracia gazis,
 Sideribus que novis, alioque fruentia cælo
 Adjunxit regnis que ſuis, ſceptris que revinxit
 Maximus hic Heros. Strictim ſi nomina laudum
 Plura cupis, domitos Afros ſuperadde ſubactis
 Antipodis, victam Europam, ductos que triumphis
 Captivos Reges, armis, opibus que potentes,
 Hunc que deinde ſtupe victorem totius orbis
 A ſe ipſo victum, ſpoliatum que orbe fuiſſe.
 Ut Lotharus Princeps acie permenſus acuta
 Omnia, virtutes que viri, laudes que notavit,
 Æmulus exarſit totis ex offibus ardor,
 Inque genas, magnæ, pulchræ que cupidinis index,
 Se calor accenſo proruptus ſanguine fudit,
 Cæſareus que ſimul tremula cum ſede coloffus,
 Incinctus que enſis lateri, caſſis que moveri,
 Et Diva ad Carolum vultu converſa ſereno
 En, ait, iſte parem ſibi magnus hic indicat Heros.
 Sed bene diſſimulans Princeps, eludit amœno

Talia dicta joco. Fernandi postea visi
 Tergemini, qui templa Deo, veteremque, piumque
 Cælicolis cultum, Fidei sacra dogmata, civi
 Mores reddebant suffulti Numine, cujus
 Se defensores, Erebo ringente, dederunt.
 Occurrit Leopoldus ibi, cui grandia Magnum
 Facta laborarunt nomen. Jam Pannonia tellus
 Turcica, jamque foret versis Germania fatis
 Gallica, ni sapiens, & cælo plenus, & armis
 Inclytus, Imperii labentia fata stitisset.
 Ut rupes ingens, circa quam rauca tumentis
 Ira maris latrat, rabiem deridet inanem,
 Seque oppugnantes glomeratis fluctibus undas
 Rejicit, & falsæ fractas illidit arenæ
 Ingenti gemitu. Pontus timet ipse rigentem
 Saucius, & celeri refugit sub littora lapsu;
 Obsessus validis sic undique & undique Cæsar
 Hostibus, immani cum clade represserat omnes.
 Patri junctus adest natus. Quæ gratia forti
 Ore sedet, quantusque vigor, quantumque juventæ
 Egregiæ lumen rosea de fronte relucet!
 Æthereas æquant oculorum sidera flammæ,
 Picta incenduntur rutilanti labra Pyropo,
 Ambit Amor, pulchroq; Timor moderamine vultum,
Ut rear ex æquo dici potuisse beatos,
Quosque necis pœna Josephi nobilis ira,
Et quos dignata est vita clementia major.
 Fratris at effigiem primum certabat in auro
 Artificum finxisse manus, Virtute Magistra,
 Quæ moderatur opus. Visis hoc ordine formis,
 Interiora sui Virgo spectacula testis
 Pandit, & inducit Carolum. Penetralia circum
 Acclinata jacent muro tabulata, capaci
 Lata sinu, aurata portant quæ fronte columnæ,
 Inque suas adstant discreta volumina partes.
 Scrinia plena suo sub docto pondere sudant.

Singula dum Princeps, mira dulcedine captus
 Perlufrat, complexa suos monumenta labores
 Longa stare videt serie. Locus iste triumphos
 Exhibet Odryfios. Victrix quod Cornia bellum,
 Quamque Getis raptam mirata Meadia laurum est,
 Plurima, quæque suo titulum fert tergo scriptum,
 Pagina commemorat. Numerofo codice narrat
 Pars hæc Moravia pulsum cum Saxone Brullum.
 Felicique alibi certata Bohemia Marte,
 Alitibusque bonis hosti direpta quaterno
 Vastis signatur libris. Tomus ille receptam
 Astu Tetinam pulchro, & nil tale timentes
 Marte improvifo Gallos ex arce petrosa
 Excuffos, longaque fuga, trepidoque receptu
 Exanimes, ipsis Pragenfis mœnibus urbis
 Indicat impulsos. Quæ proxima charta locata est,
 Czaslaviense refert certamen. Ut incidit istis
 Principis obtutus libris, amota retorfit
 Lumina, transfiliens alibi se cernere fingit,
 Quod revocet vultus. Muro pendebat imago,
 Quæ ternos longaque viros in veste, nigraque
 Crinibus abrasis monstrat. Tum Carolus, an non
 Habsburgæ primus, Lotharæque propaginis author,
 Hugo fit iste, rogat, medius qui cernitur? Ipse est,
 Respondet Virgo. Dextra qui parte videtur,
 Est Eberhardus, quem Stemmatif esse fatorem
 Et Patrem vestri, dicunt. Guntramus at alter
 Divitiis, armisque potens, qui stirpis origo
 Et caput Habsburgæ fertur. Dein plurima fatur,
 Quomodo stemma duplex se sanguine scindat ab uno.
 Sedibus his longo sunt nexa cubilia tractu.
 Ordine quod primum sese venientibus offert,
 Scribendo hic multi calamos, dextramque fatigant.
 Sæpe manus parens animo celerare volenti
 Deficit, & medium, quo littera rapta volabat,
 Destituit cursum. Tum tanto, Carolus, inquit,
 Conge-

Congeritur quid ab his studio? quæ nata recenter
Facta virum, gaudent avidis committere chartis,
Diva refert. Gressum propius scribentibus ille
Admovet, huncque unum videt omnibus esse la-
borem,

Semper victuris annalibus addere laudes,
Et Boici fructus belli, Cui prodere chartis
Brunovii pugnam incubuit, jam pene peractum
Ad calcem perduxit opus. Famofus at Istri
Trajectus, solaque fame Straubinga subacta,
Sunt necdum exacto fastis inserta labore.

§. III.

Deditio Ingolstadii nunciatur.

TUM non credibilis surrectas avocat aures
Fama, Ingolstadium, juriq̄ue, armisque co-
hortum

Noftrarum esse datum. Mendacia qualia fictis
Fama, feris verbis? quid? inexpugnabile castrum,
Quod propriis, sociumque armis auferre nequivit
Suecia, id Austriacos paucis cepisse diebus?

Vix humus ad muros sinuoso effossa meatu
Fecit iter, vix sub terra multiplice currens
Semita Mæandro patuit: non machina belli
Centenis ructans æratum faucibus ignem
Discerptos ima muros radice revulsit.

Plena prius volitent armamentaria, muri
Rumpantur, multisque animis, largoque litetur
Sanguine, tum quemdam veri tua dicta colorem,
Garrula Diva, ferent. Nunc tanti nominis arcem
In nostras ivisse manus quis credere possit?

Ante inspexisses cortinas, mœnia, fossas,
Ingentesque minas vallorum, & ab ære rigentes
Custodes multo faturos plumboque, nitroque,
Omnia qui positi stant propugnacula circum,

Præsidioque datas numerasses ante catervas,
 Teque hoc figmentum vulgare per ora puderet.
 Insuper arcis adest Gallus defensor, id unum
 Sufficit, ut tempus longa obsidione teratur.
 Omnia sed nulla diffundit fœmina mente.
 Talia multorum lacerant dicteria Famam
 Ira inflammata, injustique dolore pudoris.
 Vix abiit, volucris præconem Cyllarus affert
 Tergore, prædictæ qui dedita nunciat arcis
 Limina, & attoniti cuncti sine voce steterunt;
 Sed subito magno resonant exorta tumultu
 Gaudia: gratantum plausu loca cuncta resultant.
 Divaque sic Carolo: Ars, Virtus, Deus, omnia tecum
 Decertant, Heros ingens. Pro milite multo
 Grande tuum servit præcurfos nomen in hostes,
 Quique locis latitant firmis post terga relictæ,
 Hos per delectos magna ratione tribunos
 Iphis cum claustris subigis. Ne tardius unquam
 Hæreat ad muros bellum, spatiumque lucentur
 Hostes disjectas iterum componere vires,
 Ipse quidem semper præfens fugientibus instas;
 Ne tamen a tergis castella manentia quidquam
 Officiant, simul hic præfens ex parte videris.
 Nam cum mente vides ampla, quo quisque vigore
 Pectoris: ingenii, & manuum quo robore præstet,
 Hosque effectores operum legis inde tuorum,
 Qui reliquos superant, horum pugnare lacertis,
 Inque istis coram spectaris ubique locorum.
Sic unus multisque locis, manibusque triumphas.
 Est tibi præterea nullis prius agnitus usus
 Pugnandi, nulloque hostes, arcesque domandi
 Sanguine. Pene minor lapidum fuit ante, virorum
 Cæforum numero: saxorum & rudera tanto
 Emerunt alii pretio, ut de funere tantum
 Certatum credas. Nunc, te ducente cohortes,
 Exuimus castris hostes, æternaque vallis

Limina, & innumeris habitatas gentibus oras
 Cepimus, & fufum nil fanguinis ufque ftupemus.
*Sic viciffe tuum eft, nihil ut Victoria ferro,
 Omne fed ingenio, Divina & debeat arti.*
 Finit, & Carolus digreflu hæc verba fupremo:
 Expreflam Herois magni fermonibus iftis
 Effigiem video, quo mentis lumina vertam:
 Cujus ad exemplum totum me fingere coner.

§. IV.

Perventitur ad Rhenum, & infula occupatur.

NON respiravit Gallus, trepidoque timore
 Respexit, donec fe inter confpexit, & hostes
 Rhenum interjectum. Mox & venit agmine pleno
 Nofta phalanx, armisque moram victricibus undas
 Objicere, indignans rabido fremit ora dolore.
 Mox Lotharus Princeps, & Khevenhüller ubique
 Condensas nemorum tenebras, & luftra luporum
 Excifis folem cogunt admittere truncis.
 Ingèmit arboreas Hercynia filva latebras
 Everti, fagusque trahit radicibus imis
 Cum gemitu latam penitus convulfa ruinam,
 Dejectæque cadunt ulmi, terramque flagellant
 Vertice fubverfo, fpatiofumque aëra laxans
 Quercus, opaca, ingens fuma jactatur humi vi,
 Multaque præterea lethali vulnere cæfa
 Robora procumbunt faxis innata jugofis,
 Arboribusque iftis, ferroque rigente, carinas
 Immanis molis fabricant, alvoque capaci,
 Et decuffatim ferrata cuspide palos
 Innumeros proræ, laterique infigere fudant
 Ignivomas contra munimina fortia ftrages.
 Sed licet arte, manu, totis & viribus omnes
 Connixi infarent operi, tamen igneus ardor
 Militis ulterius renuens fub pectore claudi,

Differrique mora, lentantia brachia fabris
 Objicit, & cæptos urget celerare labores.
 Jamque dies vicina suos accessit ad ortus,
 Quam miles cupiit. (quamvis hærentia celo
 Nubila prospectum tollant) Hac nocte diurna
 Consilium Dux posse suum latitare putabat.
 Illius imperio compressat pinea flumen
 Machina, susceptis bellantum fœta catervis,
 Peneque inauditæ natitantia pondera molis
 Comminuere caput Rheni, tum forte jacentis
 Muscosum supra thalamum: nam tecta cubilis
 Pumicei rupto subsidere fornicis arcu,
 Et magno ingentes numero procumbere topi.
 Cæruleum Numen Chlamydemque, thorumque re-
 linquens,

Defendensque caput palma super illud utraque
 Imposita, trepidus curvato corpore fugit,
 Præcipitemque fugam vix longo tempore figit,
 Tum se sublimem medio dat anhelus ab amne
 Vultum reflectens. Non longius arce Friburgo
 Insula divisis obsistit fluminis undis,
 Cujus arenoso sub dorso celsa levatur
 Aptaque tormentis statio, quam Ductor uterque
 Fortiter ejectis statuunt invadere Francis.

Ad fontem Rheni propius Waldeckius oras
 Cogitat adversas, & vires ferre Croatis,
 Qui jam trans fluvium fidos sibi calce latenti
 Ingressi dumos, votis ardentibus urgent
 Suppetias. Sed enim densum super aëra tractus
 A tellure vapor, spissoque volumine longe
 Intorquens, lateque plagas, solemque viamque
 Sustulit. Errantes ad ripam in parte maligna
 Impegere rates, ubi vallum hostile recenti
 Assurgens clivo, colubrinis littora servat.
 Convelli motis spumantia flumina remis
 Senferunt Galli, cito clamor diditur: hostis,

Hostis

Hostis adest, summamque rei nutare putantes,
 Currunt ad Patriæ fines, regnique tuendos.
 En: hanc, Galle, Domum, summo de culmine
 lapsam

Ruderibus squallere suis quam voce superba
 Jactasti. *Magna, formidandeque ruina!*

*Quæ ferme Bavaram, geminisque a partibus orbis
 Borbonicam oppressere Domum. Si roboris istud
 Ruderibus subsit, quid non Domus integra præstet?*

Ocyus hostilis ferale remurmurat ægger,
 Ardet & eductis gladiis, flammaque tonante
 Æstuat. In naves circum, supraque volantes
 Prorumpunt mortes. Respondet Teuto, facesque,
 Vulnificasque pilas, nitrataque funera reddit,
 Et si sustineat certamen longius, idve
 Sustinuisse queat, Princeps Lotharingius ora
 Ex alia ignarum ratibus penetrasset in hostem,
 Et jam funeribus supremâ soluta fuissent,
 Francia, justa tuis. Ast hoc discrimine liber
 Gallus, ad auditos diversa in parte tumultus
 Advolat accitus, trepidusque timore tuetur,
 Exit ubi rapido Rheni caput insulâ fonte,
 Audaces mediis puppes innare fluentis,
 Jamq; propinquantes quasdam, propiusque tenentes
 Telluris spatium, vicinam radere metam.

En: velut effusi multa cum grandine nimbi
 Æthere de gravido, laxata nube, ruentes
 Perque casas, & agros crepitant; sic missile plumbum
 Verberat obsessas omni de parte carinas.

Alterâ sulphureo surgit nox horrida fumo,
 Sub quâ crebra micat funesto flamma fragore.
 Credideris ruptis Erebum expirare caminis,
 Et pice fragranti natum, pressuque perenni
 Compactum fumum per aperta foramina claustrî
 Exesi cumulo superas se trudere in auras.

Ast Princeps animo cunctis majore periclis

Immo-

Immotus, constansque sibi, cæloque faventi,
 Fortunaque sua nixus, statione fideli
 Dejicit hostilem turmam, defensor & adstat
 Heroæ, captæque sua virtute palestræ.

§. V.

*Gratulationes, & prædictiones quædam sunt Duci
 nostro.*

NOx venit, & furvis orbem complectitur alis.
 Jupiter infernus lustrans, quod perfluis imber
 Sanguinis intulerit damnum, Phlegetonte sub auras
 Transit æthereas. Rapato comitatur euntem,
 Habsburgam primus qui condere dicitur artem,
 Nomen & hinc sumsisse sibi: Wernerus, & Otto,
 Atque Adalbertus, cui divite Dives ab arca
 Cognomen mansit, dictusque tacendo Rudolphus
 Qui taciturnus erat, sapiensque Albertus opimis
 Alsatia fundis auctus, Genitorque Rudolphi,
 Qui per diversas diadema volubile frontes,
 Et sceptrum Imperii varium per stemma rotatum,
 Firma lege suæ genti transmisit habendum.
 Omnes Habsburgi, magni virtutibus omnes.
 Hos Gerardi umbræ comites, manesque sequuntur,
 Cui dedit Henricus tali sub nomine Cæsar
 Tertius, ut teneat Lotharum cum jure Ducatum:
 Et Theodoricus Gerardi *Strenua* proles,
 Ad quem certa refert Lotharam sententia stirpem.
 Omnes hi subeunt Caroli tentoria noctu,
 Qui tum res magnas longo sermone ferebat
 Cum Khevenhüller. Postquam fuit agnitus illis,
 Dilectum cupidi dextra, lavaque nepotem
 Incinxere choro, & subito vox excidit ore:
 O decus! o nostrum! concessum est ora tueri,
 Atque tuos audire sonos! nos Numina, quanti
 Effecere reos voti! Tua fama subivit

D.

Umbra

Umbrarum sedes tota tellure sepultas.
 Quamvis ipsa tibi Virtus pulcherrima pendet
 Præmia, quique Deus pretium virtutibus amplum
 Proposuit; Regina tamen tibi cetera reddet,
 Quæ res, spesque suas omnes vult esse repostas
 In gremio, dextraque tua. Scis, quanta sit Anna
 Cæsarei soboles Patris, Augusta que Sorore
 Digna Soror, cujus Divinam habitatio mentem
 Tam pulchra exceptit: thalamis hæc ipsa paratur
 Nupta tuis. Et id ante tibi prædixit Apollo
 Laurea ferta ferens. Nec nos cedemus honori.
 Quantum porrigitur spatium telluris ab Oeno
 Ad Rheni littus, tota hac regione viarum
 De tanto exundans Gallorum funere sanguis
 Intima perfluxit terebratæ viscera terræ,
 Hocque cruore rubent longo regna infera tractu:
 Hac nostri posthac Divi Plutonis in aulam
 Ibunt lege nova, quò regna novissima mundi
 Factorum servent insigne perenne tuorum.
 Ut via sublustri se lactea pandit Olympo,
 Qua Superis iter est in Regia tecta Tonantis;
 Sic rubra jam Stygio spectabilis orbita civi
 Infernos Proceres Ditis sub mœnia ducet
 Santonicæ in signum cladis, Lotharique triumphî.
 Sed dudum fixo Princeps immobilis ore,
 Totus & in thalamis, Sponsaque moratur in Anna:
 Multa petit, crebroque eadem quæsitâ reponit.
 Longa deinde trahunt diversis tempora rebus.
 Advertit Carolus, manes dare signa doloris,
 Injiciunt quoties furtivo lumina visu
 Khevenhüllero: multumque diuque rogatæ
 Respondent animæ, rumpenda huic stammina vitæ.
 Confestim Princeps lacrymas demisit amicas,
 Atque pios tristi gemitus e pectore duxit.
 Solantur mœstum manes, & vulnus acerbum
 Ex animo blandis conantur tollere verbis.

Interea

Interea toto stellis fugientibus axe
 Jam prima cum luce dies revoluta videtur,
 Et manes Carolo: Soboles generosa valetō:
 Nostrum stemma novis, & grandibus excole factis,
 Istud & exæqua summis Dux inclytus astris.
 Hæc ajunt, fatisque petunt urgentibus hortos
 Elyfios. Princeps animo dum cuncta volutat,
 Dilecto que timet capiti, discedere campo
 Victrices acies, mandatque hiberna subire.
 Heroes ambo, curru vectante, Viennam
 Regnatricem urbem tendunt lenire molestas
 Ad tempus curas.

§. VI.

Mors Excellentissimi Ducis Khevenhülleri.

Cepi hic simul ipse quietis

Respectare locum cupidus, cursuque fatiscens
 In placida volui statione reponere corpus.
 Institat at Phæbus reliquos perferre labores,
 Fataque Khevenhülleri pertexere metris.
 Funeris ast habeat tanti quæ nomen Erinnyis,
 Eripiens turmisque Ducem, Patriæque Parentem?
 Sub nivibus natas Victorem hunc carpere lauros
 Vidit Hiems prior, & fremuit sibi dulcia rumpi
 Otia inassueto strepitu, bellique tumultu:
 Concipit ultrices irato in pectore flammæ,
 Vindictam spirans. Postquam per lubrica vectum
 Frigora Ductorem vidit, nunc, dixit amaro
 Risu, nunc pœnas est audax iste daturus,
 Heroumque afflat lethali frigore corpus,
 Protinus & gelido de corpore vita recedit.
 Illius funus noctu sine imagine pompæ
 Effertur: tristem non pendula turribus æra
 Increpuere sonum, magno nec pegmata sumptu
 Assurrexerunt medio sublimia templo.

Verus amat tenebras, & muta silentia luctus,
Odit & artificis signa ambitiosa doloris.
 Cum neque mole sua, neque fixis tumba trophæis
 Indicet, hoc quanti tumulo Ducis ossa tegantur,
 Nos memores laudum meritos addamus honores,
 Quos Patris Patriæ Divina modestia, voce
 Jam fracta, renuit lapidique, sibi que referri.
 Immineat capiti demisso pensilis auro
 Quercus, & in pulchram laurus contexta coronam;
 Altera servatos cives, patriosque Penates;
 Grandibus obtritos notet altera cædibus hostes.
 Gallica per totam se fundant lilia tumbam.
 Ad partem fractæ ponantur cornua lunæ,
 Atque leo Boicus captivis colla catenis
 Hæreat affixus feretro, victoris ut urnam
 Hanc sciat esse sui. Captorum signa locorum
 Stent circum veras imitantibus æribus arces.
 Mortis ab extrema quæ conditione sepulchrum
 Vindicet, ipsa loci maneat custodia Virtus.
 Nunc paucis ipsam signemus versibus urnam:
Ostendet Memphis ductos ex ære colossos,
Atque sepulchrales secto de marmore tumbas,
Elatas calo, demirans prædicet orbis.
Quamvis nec careat tumuli Dux noster honore;
Scilicet æternis operum quam molibus auxit,
Pro tumulo totam posses statuissè Viennam.
Nobiliore tamen positus cubat ille sepulchro,
Quod miles, civisque suo, Reginaque struxit
Pectore, cuique suum nullo decus excidet ævo.

O. A. M. D. G.

NOMINA OFFERENTIUM.

Perillustres.

Antonius de Zebich.

Bernardus Franciscus Kleinpaur
a Weittenthall, S. R. I. E.

Cajetanus de Sternegg, S. R. I. E.

Josephus de Wallensperg, ex Ar-
chi-Duc. S. J. Convict. Colleg.

Maximilianus de Prunerstein, S.
R. I. E.

Prænobiles, & Nobiles.

Bruno Fritsch, ex Archi-Duc. S.
J. Conv. Collegio.

Carolus Bliembl.

Carolus Posauner, ex Archi-Duc.
S. J. Convict. Collegio.

Caro-

Carolus Schober.

Ernestus Winckler.

Georgius Mauller.

Joannes Benvenuti.

Josephus Grössing.

Joannes Hackhoffer.

Joannes Kaltenpruner.

Ignatius Strener.

Maximilianus de Brancovich.

